

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Instrvctio R. P. Bartholomæi Riccii Societatis Iesv
Theologi De Modo Recte Meditandi De Rebus Divinis**

Ricci, Bartolomeo

Mogvntiæ, 1605

6 De binis præstantibus Meditationis effectibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59608)

de diuinis nominib. scribit, *Amorem facere extasim*, hoc est, vt homo sit extra se.

Diximus adhæc Meditationem esse quasi beatitudinem imperfectam, & merito. Primo, quia non possumus continenter meditari. Secundo, quia illam multis externis cogitationibus, & distractionibus inquinamus. Tertio quia sæpenumero fatigatur corpus, & mens fastidio obruitur. Beatissimis autem in cœlo horum omnium contraria eueniunt, siquidem supremam illam Maiestatem nulla interueniente interpellatione, perfectissima attentione, fatigatione & tædio nullo, imo summo cum gaudio & voluptate in æternitatē omnem contemplantur.

De binis præstantibus Meditationis effectibus.

C. A. P. V I.

B Dionysius asserit inter omnia bona opera, quæ ab homine præstari queunt, nullum esse præstantius, conuersione, vel sanctificatione animarum, imo adiungit hoc genere operis eum adiuuare quasi ipsum Deum auctorem effectoremq; primum omnis sanctitatis. Dico itaque utrumque Meditationis effectum esse hoc

30 INSTRVCT. DE MODO

hoc operum genere. Nam primus in sui ipsius: secundus vero in proximi sanctificatione consistit. De priore in hunc modum demonstro.

EVA NGELICA perfectio summam duabus rebus continetur, nempe auulsione cordis ab amore rerum creatarum, & collocatione eiusdem in amore Creatoris.

Matt. 6. Quo spectat illud dictum Christi. *Ibi est thesaurus tuus, ibi est & cor tuum.* Quod autem necesse sit cor nostrum ab amore rerum creatarum auelli, vt dictam perfectionem allequamur, ipse Christus clare

Mar. 14. indicauit dum ait. *Qui non odit patrem suum, & matrem suam, & fratres & sorores, adhuc autem & animam suam, non potest meus esse discipulus.* Quam autem difficultet homo abduci possit ab amore rerum creatarum, varia in Euangelio exempla habemus

Matt. 19. Vt de amore diuitiarum exemplum adolescentis apud B. Matthæum. Cui cum Christus dixisset, *Si vis perfectus esse, & uade uende que habes, & da pauperibus,* subiungit textus. *Abijt tristis.* adiecta ratione. *Erat enim habens multas possessiones.*

De amore vero parentum, exemplum habemus in alio, qui a Christo inuertatur

ad sequendum se, respondit. *Domine, per-
mitte me primum ire, & sepelire patrem
meum, quem Dominus arguens, dixit. Di-
mitte mortuos sepelire mortuos suos.* Doler
procul dubio homini subita separatio, sic-
ut subita emplastri diuulsio à vulnere.
Quemadmodum autem emplastrum sine
dolore facile abstrahitur, si prius oleo fue-
rit delibutum, sic cor nostrum si sanctæ me-
ditationis vnguento prius fuerit emolli-
tum, facile & sine mora ab amore creatura-
rum diuellitur.

ADVERTENDVM autem hic est, vniõ-
nem cordis nostri cum Deo, non mala-
rum tantum rerum, sed etiam indifferen-
tium amore impediri, immo & bonarum,
si supernacaneæ sint, vel ægre, & cum
mœrore deferantur: quemadmodum LA-
RENTIVS SVRIVS tomo 6. de vitis
Sanctorum commemorat accidisse S. E-
LISABETHÆ Hungariæ Regis filia, cui 497.
cum Confessor sæpius indicasset, vt è gy-
necæo dimitteret Dominam quandam
ob singulares virtutes, quas in ea ob-
seruat, ei charissimam, diu tergiver-
sata est, quod permoleste ferret se
à tam religiosæ fœminæ consuetudi-
ne diuelli: verum tandem SANCYI
sacer-

sacerdotis iussis parens eam dimisit, ac deinceps sentiens paulatim mœrorem animi diminui, aduertit se nimio amore quo feminam illam sanctam complectebatur, retardatam fuisse à purissimo amore sui Creatoris. Neque raro hominibus spiritualibus hoc quoque tempore idem contingit, ut quando minus vigilanter obseruant quibus amoribus in corde suo locum præbeât, toti amoris carnalis vinculis pietatis specie contectis irretiantur. Et si forte in concione aliqua, vel exhortatione eiusmodi amores reprehendi audiant, compunguntur quidem ad tempus, & proponunt se nunciū illis remissuros, sed re ipsa postea ad pristinas sordes relabuntur. Idem contingit, ubi libellum spirituales legerint de eiusmodi argumento tractantem, aut superiorem vel Patrem spirituales aliquid de ea re insinuantem audierint.

QVOD si vero tales casu aliquo in locum similis argumenti incidant, & de eo meditentur, sæpenumero fit, ut tandem ab adulterino amore resipiscant. ut si incidant in verba illa Christi ad Apostolos apud B.

Ioan. 16. Ioannem dicta. *Expedi vobis, ut ego & adam. Si enim ego non abiero, paracletus non veniet ad vos. & intelligant eo sensu, quo B. BERN-*

ARDVS

ARDVS sermone sexto de Ascensione ea exposuit. Grande, inquit, mysterium fratres mei. Quid enim sibi vult. Nisi ego abiero, paraclitus non veniet? itane inuisa paraclito presentia Christi, aut contubernium Dominica carnis horreat, qua, sicut angelo prænunciante cognouimus, nec concipi quidem nisi eo superueniente potuerit? Quid est ergo, nisi carnis presentia vestris subtrahatur aspectibus, spiritualis gratia plenitudinem occupata mens non admittit, non recipit animus, non capit affectus. Quid vobis videtur fratres? Si haec ita sunt, imo quia ita sunt, audeat quis de cetero phantasticis quibusdam illecebris deditus, sectans lenocinia carnis suae, carnis utique peccatricis, genitrix in peccatis, assueta peccatis, in qua denique bonum non est, illum pariter expectare paraclitum? Audeat, inquam, qui huic sterquilinio semper inhaeret, qui carnem fouet, qui in carne seminat, carnem sapit, illam nihilominus consolationem supernae visitationis, torrentem voluptatis illam, illum sperare gratiam spiritus vehementis, quam, ut veritas ipsa testatur, ne cum ipsa quidem Verbi carne percipere collatenus Apostoli potuerunt? Haec tenus ille. Quid enim his verbis lectis dicere potest bonus Meditator, quam, si amor. quo

C Apo-

Apostoli erga sanctissimam Christi humanitatem, quæ omnes res creatas, quotquot fuerit, vel esse possunt, perfectione, sanctitate antecellit, flagrarunt, impediuit Spiritus sancti aduentum, quanto magis impedit me, si aliquo amore ferat in hanc illamve personam, aliasve res longe inferiores. Absit, absit à me omnis talis amor. Utinam nec ad vnum momentum cordi meo infixus hæreat. Soli Deo deinceps pateat aditus in illud, & longe recedant omnia quæcunque purum in Deum amorem impediunt.

VNDÈ verò hic animi ardor profectus est? num à Cōncionatore, ab Exhortatore, à libri spiritualis lectione, ab admonitione superioris? Nequaquam. Sed à Meditatione, quia videlicet, emplastrum affectionum tuarum sanctæ meditationis oleo illiisti, & ita citra dolorem à corde tuo diuulisti, dicens. nolo illud bellum Rosarium (si forte plus æquo illud amaras) vel quicquid amorem diuinum in me retardauerit. O verè oleum sanctum, quo inuncti tam facile sancti efficiuntur. Si ergo ex fructibus, testante Domino Nostro, agnoscitur arbor, quam nobilis censenda est Meditationis arbor, ex qua tam
 excel.

excellens liquor, tam nobilis fructus nascitur?

I A M vero restat vt meditationis excellentiam demonstramus ex altero quoque eius effectu, qui erat, quod iuuaret ad sanctificandum proximum, quod fit verbis prædicando, factis operando, & perpe-
 sione incommodorum sustinendo. Ad hæc enim omnia Meditatio magnas sup-
 peditat vires, & efficacitatem singularem, quemadmodum suo more præclare scri-
 bit S. BERNARDVS, nam cum probasset *Epist. 201*
 exemplum operum dare efficaciam verbis, adiungit vtramque efficaciam, verborum & operum impetrari oratione. *Sermo qui-*
dem, inquit, & efficax exemplum est
operis, facile faciens suadibile, quod dicitur,
dum monstratur suadibile, quod suadetur. Er-
 go in his duobus mandatis, V E R B I scili-
 cet, atque EXEMPLI summam tui efficij ad
 consecuta securitatem pendere intellige. Tu
 tamen, si sapias, iunges & tertium, studium
 videlicet Orationis, ad complementum vti-
 que trina illius repetitionis in Euangelio
 de pascendis ouibus. In hoc noueris il-
 lius Trinitatis Sacramentum in nullo fru- *Mat. 21*
 stratum à te, si pascas V E R B O.

C 2 pascas

pascas EXEMPLO, *pascas* & *sanctarum fru-
ctus* *Orationum*. Manent itaque tria haec. Ver-
bum, exemplum, oratio. Maior autem horum
est oratio. Nam etsi, ut dictum est, *Verbis* *virtus*
sit *opus*, *operi* tamen & *Verbis* *gratiam* effica-
ciamq; meretur *Oratio*.

DEMONSTRAVIT in vtraque re Do-
minus noster, id quod dico, in horto, quan-
do, ut humanae naturae declararet imbecil-
litatem, dixit *Tristis est anima mea, & usq; ad*
Matt. 26. *mortem*. Cum qua imbecillitate ad oran-
dum processit, sed orationis vitantum ac-
cepit robur, ut animose ad discipulos dice-
ret *Surgite eam*, ac si diceret, quamvis an-
te inchoatam orationem ostenderim me
mortis metu consternatum, nunc tamen
adeo me inflammatum, roboratumque
sentio, ut paratus sim obviam procedere
hostium cohorti. Quo facto, efficax exem-
plum reliquit Martyribus fortiter pro fide
sua occumbendi, iuxta illud B. Petri. *Chri-*
1. Pet. 2. *stus passus est pro nobis, & vobis relinquens ex-
emplum, ut siquamini vestigia eius*. Verbo-
rum vero efficacitatem prodidit, quando
ad perfidam gentem, a qua ad necem qua-
Matt. 26. rebatur, dixit. *Ego sum*. eorum siquidem
yi omnes retro in terram lapsi sunt. Quod
Christus non sine mysterio post peractam
Ora-

Orationem fecit ad institutionē nostram, etiam si in se virtutem patrādi miracula haberet.

QVONIAM vero ad rectē iuandura proximum opus est ingentes subire labores, multas persecutiones ac cruciatus perpeti, necessario debemus nos his Orationis armis communire, & diuina opitulante gratia fœlix exitus conatibus nostris respondebit. Multa nobis esse perpetienda non obscure innuit Christus, quando amandaturus Apostolos in Missionem quandam, hac bella similitudine vsus est. *Ecce, Matt. 10.* inquit, *ego mitto vos, sicut oves in medio luporum.* Præclare id expertus est vnus ex illis, dum scribit in secunda epistola ad Corinthios. *In laboribus plurimis, in carceribus abundantius, in plagis supra modum, in mortibus frequenter. A Iudeis quinquies quadragenas Vna minus accepi ter Virgum casus sum, semel lapidatus sum, ter naufragium feci, nocte & die in profundo maris fui, in itineribus saepe, periculis fluminum, periculis latronum, periculis ex genere, periculis ex gentibus, periculis in ciuitate, periculis in solitudine, periculis in mari, periculis in fallis fratribus, in labore & arumna, in Vigiliis multis, in fame & siti, in ieiuniis multis, in frigore & nuditate.* C 3 DEBET

DEBET ergo orationis studio se dedere, quicumque operam suam locare voluerit adiuuando proximo: erit enim illi armorum & offensiuorum & defensiuorum loco. Quæ orationis vis præfigurata est in paruis cornibus, quæ lucis instar emicuerunt ex fronte Moysis, postquam cum

Exo. 14.

Deo benedicto in monte collocutus esset, animalia enim cornigera, cornuum beneficio & suam salutem defendunt, & offendunt aduersarium.

NON præmittam hoc loco incipientibus fraudem quãdam patefacere, vt nempe in suis meditationibus non sint solliciti de salute aliorum promouenda, sed duntaxat de sua. Exemplum habent in natura ipsa, quæ non ante ex arboribus fructus profundit, quam eas ad naturalem perfectionem, certamque magnitudinem perduxerit. Ac fere cõtingit, vt quæ æquo maturius effundant fructus, citius exarescant & deficiant: quoniam humor in fructus intempestiuè elatus, radicibus ademptus est. Atque hoc est, quod S. BERNARDVS commemorat variis nouitiis suis euenisse.

CONCLVAM demum hunc Discursum, hac commonitione, si factus sis tandem Operarius, vt arboribus grandibus & fructiferis

feris tanquā Magistris vtare: quę si aliquando nimium onerentur fructibus, in periculum veniunt, vt rami earum rumpantur, nisi subiectis fulcris sustententur. Volo dicere, ne tot occupationibus in aliorum gratiā te grauari sinas, vt inde tuę salutis iacturam facias. *Quid enim prodest homini, ait Christus apud Matthæum, si vniuersum mundum lucretur, anima vero sua detrimētum patiatur?* Matt. 16
 Quod si vero vel tua incuria, vel aliorum voluntate iam oneratus sis, vt liberum tibi non sit iugum excutere, crebrioribus excitate orationibus iaculatoriis, maioreque studio, quam alias horarum Canonicarum pensum, diuinumq; Missę officium persoluas, aliaq; id genus præsidia ad conseruandum spiritum vsurpes.

IMPRIMIS vero oculos conicias in eas arbores, quę vbi anno vno onustę fuerint fructibus, insequenti vel nullos proferunt, vel paucissimos. neque enim idcirco otiosę sunt, sed temporis longioris interuallo vim ad generandum maiorē colligunt, vt postea vberiori copia pensum suum resarciant. Sic enim suadeo, vt arborū illarum otiosarum instar, aliquādo te intus colligas, & in locū solitarium, à consuetudine hominum remotus secedas, ibiq; in amaritudine animę

tuæ superioris vitæ delicta recogites, tum aliquot dies vel hebdomadas in commutatione rerum diuinarum feruentique oratione impendas, sic enim & iacturam in vita spiritali factam facile resarcies, & fructuosius alacriusque ad consueta exercitia proximis iuuandis destinata redibis.

*Quis finis propositus esse debeat in
Meditatione.*

C A P. VII.

NON alius finis vltimus scopusve tibi in Meditatione propositus esse debet, quã diuinam maiestatem laudandi, quam *laudant astra matutina*, hoc est, angeli beati, cum quibus *Et nostras voces*, vt Ecclesia canit, *Et admitti iubeat, deprecamur*. Proximus autem finis, in quẽ continenter oculi mentis dirigendi sunt, esse debet tua sanctificatio, quæ consistit primo in declinatione à malo quod B. Paulus ad Romanos scribens vocat, *exuere veterẽ hominem*. Secundo vero in operatione boni, quod idẽ vocat, *induere hominem nouum*. Ad Coloss enim scribens. *Induite, inquit, nouum hominem, qui secundum Deum creatus est*. Qua verborum forma innuisse videtur Apostolus, debere nos

Rom. 5.

Col. 3.

non